

Briselē, 2019. gada 25. februārī
(OR. en)

6635/19

SOC 111
EMPL 78
ECOFIN 192
EDUC 79

PIEZĪME

Sūtītājs:	prezidentvalsts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Projekts – Padomes secinājumi par 2019. gada izaugsmes pētījumu un vienoto nodarbinātības ziņojumu

1. Prezidentvalsts ir izstrādājusi pielikumā izklāstīto projektu Padomes secinājumiem par 2019. gada izaugsmes pētījumu un vienoto nodarbinātības ziņojumu.
2. Šie secinājumi tika iesniegti Sociālu jautājumu darba grupai 2019. gada 14. februārī.
3. Komiteja ir aicināta nosūtīt pielikumā pievienoto secinājumu projektu *EPSCO* padomei pieņemšanai 2019. gada 15. martā.

Projekts – Padomes secinājumi par 2019. gada izaugsmes pētījumu un vienoto nodarbinātības ziņojumu

ŅEMOT VĒRĀ, KA

1. Komisijas 2019. gada izaugsmes pētījumā (GIP) ir noteiktas politikas prioritātes izaugsmes un nodarbinātības jomā Eiropas Savienībā un tās dalībvalstīs 2019. gadā, proti, veikt kvalitatīvus ieguldījumus, reformu īstenošanā koncentrēties uz ražīguma pieaugumu, iekļautību un iestāžu kvalitāti un nodrošināt makroekonomikas stabilitāti un stabilu publisko finanšu sistēmu.
2. ES joprojām piedzīvo ekonomisko izaugsmi un rekordlielu nodarbinātību, tomēr tas nesniedz labumu visiem iedzīvotājiem un valstīm vienādi. Pašreizējais ekonomiskais klimats ir tikai sācis nevienlīdzības pieaugumu vērst pretējā virzienā. Kaut arī ES, ņemot vērā pašreizējo tendenci, ir uz pareizā ceļa, lai sasniegtu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķi, proti, 75 % nodarbinātības līmeni, tomēr, neskatoties uz uzlabojumiem, mērķis – novērst nabadzības vai sociālās atstumtības risku 20 miljoniem cilvēku – joprojām ir ļoti tālu.
3. 2018. gada novembrī bezdarba līmenis ES bija 6,7 % (un eurozonā – 7,9 %). 2018. gada trešajā ceturksnī ES bija nodarbināti 239,3 miljoni cilvēku, un tas par 15 miljoniem pārsniedz zemāko līmeni, kas tika sasniegts krīzes laikā. Sieviešu līdzdalība darba tirgū turpina pieaugt, un vislielākais pieaugums pagājušajā gadā reģistrēts attiecībā uz gados vecāku darba ņēmēju nodarbinātības līmeni. Tomēr bezdarbs un ekonomiskā neaktivitāte dažās valstīs saglabājas ļoti augsta, jo īpaši jauniešu un mazkvalificētu personu vidū.
4. 2017. gadā būtiski samazinājās nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļautu personu īpatsvars. Ņemot vērā, ka, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, vairāk nekā 5 miljoni cilvēku izkļuva no nabadzības vai sociālās atstumtības, kopējais skaits patlaban ir mazāks nekā pirms 2008. gada krīzes. Tomēr vispārējā tendence neatklāj ilgstošas atšķirības starp dalībvalstīm, jo dažās valstīs, salīdzinot ar 2008. gadu, ir reģistrēts lielāks nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļautu personu īpatsvars. Nabadzības vai sociālās atstumtības risks joprojām ir problēma, jo īpaši attiecībā uz bērniem, cilvēkiem ar invaliditāti un migrantu izcelsmes personām. Ienākumu nevienlīdzība, kas pirmo reizi kopš krīzes sākuma ir nedaudz samazinājusies, joprojām saglabājas augstāka par pirmskrīzes līmeni.

5. Reformu īstenošana ES joprojām nav viendabīga, un joprojām salīdzinoši labvēlīgais ekonomiskais klimats sniedz iespēju pieņemt strukturālas reformas ar mērķi palielināt ekonomikas noturību. Prioritātei vajadzētu būt Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai Savienības un dalībvalstu līmenī, pienācīgi ievērojot attiecīgās kompetences, lai veicinātu augšupēju konvergenci starp darba tirgu, sociālajiem apstākļiem un dzīves līmeni.
6. Stratēģija "Eiropa 2020" ir bijusi ilgtermiņa stratēģiskais satvars, lai virzītu politikas veidošanu Eiropas pusgada un nodarbinātības pamatnostādņu ietvaros. Laikposms, uz kuru stratēģija "Eiropa 2020" attiecas, tuvojas beigām, un pienācīga uzmanība būtu jāpievērš tās sekotāja satvara izstrādei.

UZSVEROT, KA

7. Pastāvīga ekonomiskā izaugsme ir uzlabojusi situāciju darba tirgū, un darbvietu radīšana notiek stabilā tempā. Tomēr nostrādāto stundu skaits turpina pieaugt ievērojami lēnāk nekā kopējā nodarbinātība. Reālo algu pieaugums 2017. gadā vairākās dalībvalstīs turpināja atpalikt no ražīguma, un tas saglabājas zemāks par to, ko varētu sagaidīt no pozitīvā darbu tirgus un ekonomikas snieguma. Tas atsākās tikai 2018. gadā. Nodarbinātu personu nabadzība joprojām ir nemainīgi augsta, un darba tirgus segmentācija vairākās dalībvalstīs joprojām ir problēma. Joprojām ir svarīgi koncentrēties uz nodarbinātības kvalitāti, kā arī uz tās kvantitāti, jo īpaši saistībā ar iespējamo jauno tehnoloģiju ietekmi, globalizāciju un jauniem darba veidiem darba tirgū.
8. Pār kvalifikācija un prasmju pilnveide joprojām ir svarīgākās politikas prioritātes, lai nodrošinātu iekļaujošu darba tirgu un lai izmantotu straujo tehnoloģisko pārmaiņu potenciālu. Mazkvalificētiem darba ņēmējiem ir lielāks darbvietas zaudēšanas risks: arvien steidzamāk nepieciešams nodrošināt, lai politika būtu vērsta uz to personu prasmju attīstības iespēju uzlabošanu, kam ir ierobežota piekļuve apmācībai vai tās nav vispār vai kam ir ierobežotas spējas meklēt apmācības iespējas ārpus darba, lai nodrošinātu, ka tās var gūt labumu no tehnoloģiskajām pārmaiņām. Politikai būtu jāturpina pievērsties prasmju neatbilstības jautājumam, jo īpaši nozarēs, kurām ir vislielākā iespēja piedzīvot jauno tendenču ietekmi. Bažas rada ilgstoši ciešā saikne starp vājiem izglītības rezultātiem un zemu sociālekonomisko stāvokli un darba tirgus rezultātiem.

9. Pilnībā būtu jāizmanto patlaban nepietiekami pārstāvēto grupu darba tirgus potenciāls. Būtu jāpastiprina migrantu izcelsmes personu, mazkvalificētu personu, jauniešu un cilvēku ar invaliditāti integrācija. Aktīvu vecumdienu stratēģijas, kas ļauj vecāka gadagājuma darba ņēmējiem ilgāk palikt darba tirgū, palīdzētu reaģēt uz demogrāfiskiem izaicinājumiem. Plašāka piekļuve izmaksu ziņā pieejamiem un kvalitatīviem bērnu aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumiem un piemērota privātās dzīves līdzsvara politika nodrošinātu sievietēm un vīriešiem vairāk iespēju ienākt vai palikt darba tirgū un samazinātu nabadzības un sociālās atstumtības risku bērniem un personām neaizsargātās situācijās. Kaut arī dalībvalstis pieliek pūles, lai uzlabotu aprūpes pakalpojumus, joprojām saglabājas ievērojamas atšķirības. Ir notikušas daudzas valsts nodarbinātības dienestu (VND) reformas, un tā rezultātā daudzās valstīs ir uzlabojusies pakalpojumu sniegšana. Tomēr VND spējas dažādās valstīs un vienas valsts ietvaros joprojām ievērojami atšķiras. Joprojām var uzlabot sociālo pakalpojumu segumu, efektivitāti un koordināciju ar tiem, kā arī daudzu aktīvu darba tirgus politiku efektivitāti un ilgtspēju.
10. Labvēlīgais ekonomiskais klimats un norises darba tirgū ir būtiski uzlabojušas sociālo situāciju. Tomēr ir pazīmes, kas liecina par nepilnībām izaugsmes iekļautībā, jo mājsaimniecību ienākumi palielinās lēnākā tempā nekā IKP. Nabadzības dziļums, ko nosaka, izmantojot nabadzības plaisu, vairākās dalībvalstīs palielinās. Dažās dalībvalstīs izmērītā sociālo pārvedumu ietekme uz nabadzības samazināšanu turpina sarukt.

11. Sociālie ieguldījumi un preventīvas pieejas stiprina indivīdu spējas aktīvi piedalīties sabiedrībā un ekonomikā, un tie ir būtiski izaugsmes iekļautībai. Jo īpaši agrīnā pirmsskolas izglītība un aprūpe ir iedarbīgs sociālais ieguldījums, ar ko pārvarēt nevienlīdzību un grūtības, ar ko saskaras nelabvēlīgā situācijā esoši bērni. Turklāt lielāka efektivitāte un piekļuve preventīvām darbībām, kā arī kvalitatīvai ārstējošai veselības aprūpei, ir būtiski priekšnoteikumi veselīgai un aktīvai sabiedrībai, tādējādi tās veicina uzlabotu sociālo labklājību un ekonomikas uzplaukumu. Citi pakalpojumi, piemēram, izglītība, apmācība un mājokļi, līdz ar adekvātu ienākumu atbalstu un atbalstu (re-) integrācijai darba tirgū tiem, kuri spēj strādāt, ir būtiski, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas visiem un lai stiprinātu sociālo kohēziju. Turpmākas darbības nodokļu izstrādes un pabalstu atbilstības jomā var veicināt izaugsmes iekļautību un atvieglināt nabadzību.
12. Dalībvalstis turpina veikt pasākumus, ar ko pielāgojas demogrāfiskajām izmaiņām un paredzamā mūža ilguma pieaugumam. Lai izturētu Eiropas sabiedrības novecošanas radīto ietekmi, ir vajadzīgi pastāvīgi centieni nodrošināt gan adekvātas, gan ilgtspējīgas pensiju sistēmas, koncentrēšanās uz kvalitatīviem pakalpojumiem un ieguldījumi tajos (jo īpaši, lai nodrošinātu piekļuvi veselības un ilgtermiņa aprūpei), kā arī uzlaboti politikas pasākumi profilaksei, rehabilitācijai un neatkarīgai dzīvei.
13. Jaunu darba veidu parādīšanās un arvien biežāka profesiju maiņa darba mūža laikā prasa nodrošināt piekļuvi sociālajai aizsardzībai visiem darba ņēmējiem, tostarp nestandarta darbiniekiem un pašnodarbinātajiem, vienlaikus ņemot vērā sociālās aizsardzības sistēmu strukturālās atšķirības starp dalībvalstīm. Ir nepieciešama sociālas aizsardzības sistēmu inovācija un pielāgošana, lai tās spētu pārvarēt izaicinājumus, kas saistīti ar jauniem darba veidiem un nākotnes nodarbinātības problēmām.
14. Labi funkcionējošs sociālais dialogs joprojām ir viens no galvenajiem Eiropas sociālās tirgus ekonomikas elementiem, kaut gan iesaistes pakāpe dažādās dalībvalstīs būtiski atšķiras. Sociālo partneru iesaistīšana reformu sagatavošanā var uzlabot to izstrādi un īstenošanu, palielināt iedzīvotāju ieinteresētību un ar laiku panākt labākus sociālekonomiskos rezultātus. Būtu jāpievērš uzmanība tam, lai nodrošinātu, ka sociālajiem partneriem ir pietiekamas spējas piedalīties politikas debatēs. Arī pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaiste būtu svarīga, lai nodrošinātu, ka reformas tiek efektīvi izstrādātas un īstenotas.

15. Ir jādomā par jaunu visaptverošu stratēģisku satvaru, kas virzītu politikas veidošanu pēc tam, kad noslēgsies stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošana. Jebkādam šādam stratēģiskam satvaram vajadzētu piešķirt pastāvīgu, stingru ievirzi uz sociālajām un nodarbinātības jomām, saistot tās ar citām atbilstīgām politikas jomām. Tam vajadzētu būt saskaņotam arī ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru un ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem.
16. Šajā stratēģiskajā satvarā vajadzētu ņemt vērā atziņas, kas gūtas, izmantojot "Eiropa 2020" mērķus un uzraugot tādu stratēģiju. Nākotnes stratēģijas īstenošanai būtu jābalstās uz pusgada procesiem un to attīstību pēdējo gadu laikā. Šajā ziņā augstu vērtējams ir darbs, kas jau notiek Nodarbinātības un Sociālās aizsardzības komitejās, lai izvērtētu stratēģijas "Eiropa 2020" pieredzi, un to varēs izmantot turpmākās diskusijās.

AICINA DALĪBVALSTIS

- savās valsts reformu programmās atspoguļot gada izaugsmes pētījuma un vienotā nodarbinātības ziņojuma prioritātes un Savienības un dalībvalstu līmenī, pienācīgi ievērojot to attiecīgās kompetences, īstenojot Eiropas sociālo tiesību pīlāru,
- īstenojot tām adresētos 2018. gada konkrētos ieteikumus,
- pastiprināt centienus sasniegt "Eiropa 2020" mērķus,
- savos konverģences centienos izmantot sociālo rezultātu pārskatu, Nodarbinātības pārraudzības instrumentu un Sociālās aizsardzības pārraudzības instrumentu,
- izstrādāt kopīgu redzējumu jautājumā par stratēģijas "Eiropa 2020" pēcteci un jo īpaši par saistītajiem nodarbinātības un sociālajiem aspektiem,

AICINA KOMISIJU

- nodrošināt, lai nodarbinātības un sociālie jautājumi un to ietekme tiktu pienācīgi ņemti vērā dalībvalstu politikas izvērtēšanā,
- apsvērt stratēģijas "Eiropa 2020" rezultātus, lai virzītu pārdomas par iespējamiem turpmākiem stratēģiskiem satvariem,

AICINA NODARBINĀTĪBAS KOMITEJU UN SOCIĀLĀS AIZSARDZĪBAS KOMITEJU

- izvērtēt panākumus, kas gūti virzībā uz "Eiropa 2020" mērķiem, kā arī instrumentus, kas izmantoti stratēģijas "Eiropa 2020" īstenošanai un pārraudzīšanai, lai nodrošinātu Padomei galīgo ziņojumu par stratēģiju "Eiropa 2020", kā arī pamatu Padomes nostājai saistībā ar turpmāku stratēģisku satvaru,
- turpināt darbu pie daudzpusējās un tematiskās uzraudzības un salīdzinošās vērtēšanas, kā arī turpināt nodarbinātības un sociālās situācijas uzraudzību dalībvalstīs, izmantojot sociālo rezultātu pārskatu, Nodarbinātības pārraudzības instrumentu un Sociālās aizsardzības pārraudzības instrumentu, lai nodrošinātu Padomei pierādījumu bāzi diskusijām Eiropas pusgada procesā,
- cieši sadarboties ar citām padomdevējām komitejām un pusēm, it īpaši ar Ekonomikas un finanšu komiteju, Ekonomikas politikas komiteju, Izglītības komiteju, Sabiedrības veselības aizsardzības jautājumu darba grupu augstāko amatpersonu līmenī un Eiropas valstu nodarbinātības dienestu tīklu, tādējādi nodrošinot, ka Eiropas pusgadā tiek līdzsvaroti ņemti vērā ekonomikas, nodarbinātības un sociālie jautājumi,
- turpināt cieši sadarboties ar Eiropas sociālajiem partneriem un pilsonisko sabiedrību, lai veicinātu efektīvu sociālo dialogu gan, ES gan valstu līmenī.